Nieuwe stappen om dataverkeer in de melkwinningssector te uniformeren

De macht van dataverkeer

De opmars van melkrobots en melkstallen met elektronische melkmeters zorgt voor talrijke nieuwe data en kengetallen. Maar veel van deze data blijven ongebruikt op het boerenerf of zijn niet koppelbaar. De roep om informatie te uniformeren en te standaardiseren wordt steeds luider en krijgt langzaam vorm.

tekst **Jaap van der Knaap**

'Meer koeien melken met dezelfde hoeveelheid arbeid vraagt om betrouwbare kengetallen. Wereldwijd moeten veehouders dezelfde kengetallen kunnen gebruiken en delen voor het nemen van managementbeslissingen.'

Kernachtiger kan de Deen Uffe Lauritsen zijn belangrijkste opdracht als nieuwe president van ICAR niet samenvatten. Het in Rome gevestigde ICAR (International Committee for Animal Recording) is een wereldwijde organisatie die gegevens, data, in de dierenhouderij standaardiseert en publiceert. Een van bekendste activiteiten van ICAR is Interbull, het verzamelen en omrekenen van fokwaarden van internationale stieren.

Lauritsen heeft bij zijn aantreden eind vorig jaar zijn zinnen gezet op het uniformeren van de vele informatiestromen afkomstig van het boerenerf. 'De bedrijven zijn groter, bij het nemen van een beslissing gaat het om meer geld dan twintig jaar geleden. Daarom is het zo belangrijk dat veehouders kunnen werken met betrouwbare, uniforme cijfers.'

Lauritsen was recent in Nederland om samen met een aantal melkmachinefabrikanten en CRV te overleggen over een meer uniform dataverkeer in de melkwinningssector. 'Veehouders die een melkrobot aanschaffen, willen graag dat de melkproductiegevens die door de robot worden vastgelegd, ook voor de mpr kunnen worden gebruikt. Helaas werken stamboeken en mpr-bedrijven wereldwijd niet met dezelfde informatiesystemen. Robotfabrikanten moeten steeds opnieuw uitzoeken op welke wijze de robotdata doorgestuurd kunnen worden naar de mpr-organisatie.'

Er bestaan volgens Lauritsen wel afspraken voor het aanleveren van data, maar die zijn twintig jaar oud en inmiddels toch echt gedateerd. 'Voor de leveranciers is het lastig om steeds het wiel uit te moeten vinden, maar voor een veehouder is het ook frustrerend wanneer zijn gegevens niet snel en eenvoudig beschikbaar zijn bij de juiste instanties.'

Bert van 't Land, hoofd ontwikkeling informatieproducten bij CRV, herkent de zorgen rondom het uniformeren van datastromen. 'Het was bij de eerste automatische melksystemen voor CRV erg lastig om melkproductiedata die nodig waren voor de mpr binnen te krijgen, zeker in Vlaanderen. CRV kan helpen door bij het opstarten van de robot digitaal koegegevens aan te leveren. Data uitwisselen maakt het voor de melkveehouder gemakkelijker. We willen dit wereldwijd aanbieden en daarom afspraken maken met de leveranciers die ook wereldwijd actief zijn.'

ISObus voor melkveehouderij

Data standaardiseren is niet nieuw. In de jaren negentig was er in Nederland de zogenoemde Taurus-koppeling, een reeks afspraken die een koppeling tussen melkmachines, melkcontrole en diverse managementsystemen mogelijk maakte. 'Gegevens vanuit de melkput konden via Taurus naar managementsystemen worden gestuurd', zo herinnert Henri Holster zich, WUR-onderzoeker en begeleider van het praktijknetwerk Koppelingen. 'Standaardisatie werkt vooral zolang alle betrokken partijen ongeveer gelijke belangen hebben. Met de opkomst van de robot ontstond er een competitie tussen melkwinningsleveranciers waardoor uiteindelijk de samenwerking niet meer werkte en Taurus nutteloos werd. Veehouders werden daardoor min of meer verplicht om alle automatiseringsproducten van een bepaalde kleur te kopen omdat anders koppeling niet mogelijk was.'

Een aantal veehouders vond deze situatie onwenselijk en richtte een jaar geleden het praktijknetwerk Koppeling op. 'Het doel van het netwerk is om een beweging in gang te zetten om datastromen te kunnen koppelen. Het idee is om melkwinningsleveranciers, dataverzamelcentra en zuivelindustrie, zoals CRV en FrieslandCampina, gezamenlijk aan tafel te krijgen voor nieuwe afstemming', aldus Holster. 'Je kunt het vergelijken met de ISObus, de gestandaardiseerde stekker tussen trekker en machine. Dat is het ultieme doel, een ISObus voor het dataverkeer in de melkveehouderij.'

Variatie in melksnelheid

Bert van 't Land is namens CRV ook betrokken bij het netwerk. 'Wanneer een veehouder kiest voor een robotmerk, moet hij de vrijheid behouden om te kiezen voor andere stappentellers of een ander krachtvoerstation en niet vastzitten aan één merk.' Van 't Land merkt dat de fabrikanten daar inmiddels ook het belang van inzien. 'We hebben de eerste afspraken gemaakt dat het mpr-monsternameapparaat tussen verschillende typen robots uitwisselbaar moet zijn. Het ultieme doel is uiteindelijk om een apparaat te ontwikkelen dat geschikt is voor alle typen robots.'

Naast standaardiseren bepleit Lauritsen het uniformeren van data. De opmars van de melkrobots is daarvan een belangrijke aanjager. 'In Denemarken wordt bijna dertig procent van de koeien gemolken door een robot. Het is belangrijk dat data afkomstig van melkrobots op dezelfde wijze worden geïnterpreteerd', aldus Lauritsen. Een voorbeeld is melksnelheid. 'Melksnelheid meten is belangrijk om er fokwaarden van te berekenen. Maar een robot meet geen melksnelheid, maar wel de tijd dat een koe in de box verblijft. Deze boxtijd, waarin schoonmaken, aansluiten en melktijd zit, is voor de veehouder een belangrijk kengetal. Maar bij de ene melkrobot start de melktijd wanneer de eerste speen eronder hangt, bij de andere box wanneer de eerste melk in het melkglas stroomt. Je hoeft geen hogere wiskunde te hebben gestudeerd om te zien dat je alleen daardoor al verschillen krijgt in melktijd en dus melksnelheid.'

Kwaliteitsborging data

Voor de fabrikanten van melkwinningapparatuur is het belangrijk dat het internationale ICAR het initiatief neemt. Eerder al waren er initiatieven voor datastandaardisering in Duitsland en Frankrijk, maar die strandden omdat ze onvoldoende internationaal georiënteerd bleken. Er moeten snel stappen gemaakt worden, vindt Holster. 'De hoeveelheid data in de sector groeit exponentieel. De ontwikkelingen in de sensortechnologie gaan door en ook voor kwaliteitsborging worden betrouwbare data steeds belangrijker. Kijk naar de discussie over verantwoord antibioticagebruik. Voor een goede borging zijn betrouwbare en uniforme data onmisbaar.' |

Jozef Decock: 'Wie beschikt over de data, beschikt over de toekomst'

In de CRV-inforaad is het uniformeren en het verzamelen van data een van de belangrijke agendapunten. Melkveehouder Jozef Decock nam recent afscheid van de inforaad, maar heeft zich er altijd sterk voor gemaakt. 'Data moeten koppelbaar zijn, veehouders moeten kunnen shoppen bij verschillende leveranciers van producten zoals robots of krachtvoerboxen.'

Decock melkt in Deerlijk zijn 75 koeien met een melkrobot en heeft de problemen rondom uitwisselen van data zelf ondervonden. 'Er worden zoveel data door de robot verzameld, maar de data die voor de boer beschikbaar komen, beperken zich tot wat de robotleverancier aan standaardlijsten heeft. Dat is een gemiste kans.' Volgens Decock liggen daar mogelijkheden voor CRV. 'CRV moet actief onderhandelen voor een goede toegang tot deze data. Laat vervolgens onderzoekers kijken welke informatie relevant is en maak die kengetallen grafisch beschikbaar voor de veehouder.'

'De opkomst van robots is geen bedreiging, maar een kans. Wie beschikt over de data, beschikt over de toekomst.'